

Asia: VN/18059/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle rikoslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksen tavoite on hyvä ja kannatettava. Sukupuolen lisääminen rikoslain 6 luvun 5 § 1 momentissa lueltuihin rangaistuksen koventamisperusteisiin neutraalissa muodossa voi olla omiaan kiinnittämään huomiota sukupuolittuneeseen väkivaltaan.

Käytännön lainsoveltamistilanteita ajatellen esitetyn lisäyksen merkitys saattaa jäädä marginaaliseksi. Voimassa olevassa rikoslain 6 luvun 4 §:ssä säädetyn rangaistuksen mittaamisen yleisperiaatteen (rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttimiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen) voisi sinällään katsoa kattavan myös tilanteet, joissa rikoksen perusteena katsottaisiin olevan uhrin sukupuoleen perustuva vaikutin samalla tavoin kuin muukin saman lain 6 luvun 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettu rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen rinnastettava muu vaikutin.

Lisäys palvelee, joskin vain suppealta osalta, Euroopan neuvoston yleissopimuksessa (Istanbulin sopimus) asetettuja tavoitteita naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta.

Suomessa on Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelmassa vuosille 2018–2021 kartoitettu yli 40 eri hallinnonalojen yhdessä järjestöjen kanssa kehitettävää toimenpidettä naisiin kohdistuvan väkivallan tai sen uhan ehkäisemiseksi. Sopimus sisältää valtioille velvoitteita myös väkivallan uhrien suojelemiseksi ja väkivallan tekijöiden saattamiseksi vastuuseen teoistaan.

Tässä yhteydessä olisi sopimuksen tavoitteiden suuntaan etenemiseksi voitu täydentää lainkohtaa myös säätämällä perheväkivalta ja muu tekijästä riippuvassa asemassa olevaan kohdistettu rikos selkeästi perusteeksi rangaistuksen koventamiselle.

Oikeushenkilön rangaistusvastuun laajentamista kattamaan törkeä kunnianloukkaus, laitton uhkaus sekä julkinen kehottaminen mainittuihin rikoksiin on pidettävä kannatettavana.

Ilmanen Johanna
Varsinais-Suomen käräjäoikeus